

Ar Eiropas Savienības
Erasmus+ Programmas
atbalstu

Izglītības un zinātnes ministrija

Eiropas Komisijas *Erasmus+* programmas projekts „Nacionālie koordinatori Eiropas programmas īstenošanai pieaugušo izglītībā”

(Nr. 592066-EPP-1-2017-1-LV-EPPKA3-AL-AGENDA)

Saziņa 21. gadsimtā – digitāli kompetents pilsonis

Eksperti:

Judīte Poriķe, Daiga Dumpe

Konsultantes:

Laura Iveta Strode, Anita Zaļaiskalne

Redaktore:

Agnese Zarāne

2018

Ar Eiropas Savienības
Erasmus+ Programmas
atbalstu

Izglītības un zinātnes ministrija

Moduļa “Saziņa 21. gadsimtā - digitāli kompetents pilsonis” apraksts

Moduļa mērķis	Attīstīt prasmes veidot mūsdienīgu saziņu, izmantojot digitālās tehnoloģijas.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: <ul style="list-style-type: none">- atrast, novērtēt un izmantot informāciju, radīt saturu un kritiski domāt;- izmantot piemērotus drošības līdzekļus datu aizsardzībai;- izveidot savu virtuālo tēlu (identitāti) un piedalīties uzņēmumu digitālās identitātes veidošanā;- veidot digitālās kopienas un sadarboties tiešsaistē.
Moduļa ieejas nosacījumi	Bez priekšzināšanām digitālo tehnoloģiju izmantošanā.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā kārtu ieskaiti, kurā tiek uzdots praktiskais uzdevums – izveidot digitālo pēdu. Katrā moduļa tēmā ir ietverti praktiski uzdevumi.
Moduļa nozīme	Moduļa apguves rezultātā izglītojamais attīstīs, iegūs, uzlabos digitālās prasmes, kas palīdz efektīvāk veikt ikdienā nepieciešamos uzdevumus. Modulis dod iespēju attīstīt digitālās prasmes, lai varētu tās izmantot ikdienas darbu veikšanā. Apgūtās prasmes var izmantot, strādājot digitālajā vidē, piemēram, saziņai sociālajos tīklos, valsts un pašvaldību pakalpojumu izmantošanā un citos veidos.

Ar Eiropas Savienības
Erasmus+ Programmas
atbalstu

Izglītības un zinātnes ministrija

MODUĻA “SAZIŅA 21. GADSIMTĀ - DIGITĀLI KOMPETENTS PILSONIS” SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves (pietiekams) līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas un ieteikumi moduļa īstenošanai
<p>1. Spēj: izvērtēt internetā atrodamo informāciju.</p> <p>Zina: formatēšanas rīku izmantošanas iespējas.</p> <p>Izprot: informācijas un tās avota patiesumu.</p>	<p>1. Digitālā pratība. (25%)</p>	1.1. Informācijas meklēšana	Izprot interneta lietošanas nepieciešamību un pamatprincipus.	Izprot pārlūkprogrammu atšķirības saskarsmē.	Individuāls patstāvīgais darbs.	Izglītojamaais iepazīstas ar interneta būtību. Apskata dažādas pārlūkprogrammas, analizē interneta adrešu veidošanas principus, izpēta navigācijas iespējas interneta pārlūkprogrammās. Aizpilda darba lapu.
		1.2. Satura radīšana.	Izmanto pamata formatējumu citu vai paša izveidotam saturam.	Izmanto dažādu rīku formatēšanas funkcijas.	Individuāls patstāvīgais darbs.	Veido lietišķo dokumentāciju (piemēram, iesniegums, motivācijas vēstule, paskaidrojums, vēstule utt.)

						<p>Izveido sava pasākuma (dzimšanas dienas, ziemassvētku utt. budžeta plānojumu).</p>
						<p>Izveido prezentāciju par savu hobiju.</p>
		1.3.Kritiskā domāšana.	Izprot informācijas rašanos, tās satura atrašanās vietu internetā.	Izvērtē informācijas patiesumu.	Grupās darbs.	<p>Izglītojamais grupā analizē informācijas un tās avota patiesumu, aizpilda darba lapas.</p> <p>Diskusiju laikā izvērtē un analizē grupā iegūtos rezultātus.</p>
		1.4. Ekrāna laiks.	Izprot tehnoloģiju pozitīvu un negatīvu ietekmi.	Ievēro tehnoloģiju līdzsvarotu izmantošanu.	Individuāls patstāvīgais darbs.	<p>Izglītojamais individuāli aizpilda darba lapu, kurā norāda savu pavadīto laiku pie TV un viedierīcēm, norādot arī veicamos darbus.</p> <p>Izvērtē savus paradumus un sniedz savus secinājumus.</p>

		1.5. Digitālā veselība.	Salīdzina dažādus avotus, lai novērtētu ergonomikas prasības.	Ievēro ergonomisku un izprot atkarības riskus.	Grupas darbs.	Izglītojamie grupās diskutē par ergonomisku darba vietu un digitālo tehnoloģiju lietošanu, diskusiju rezultātus prezentē pārējiem.
<p>2. Spēj: veikt pamatpasākumus datu aizsardzībai.</p> <p>Zina: datu aizsardzības pamatprincipus.</p> <p>Izprot: personas datu publicēšanas riskus.</p>	<p>2.Digitālā drošība.</p> <p>(25%)</p>	2.1. Interneta drošība.	Izprot interneta lietošanas riskus.	Ievēro interneta lietošanas drošības pamatprincipus.	Problēmu risināšana.	Izglītojamais pārbauda, vai datorā darbojas kāda antivīrusa programma. Ar tās palīdzību pārbauda dažādus no interneta lejupielādētus failus, tostarp, skolotāja iedotu inficētu failu. Iegūto informāciju apkopo tabulā.
		2.2. Paroļu aizsardzība.		Izmanto dažādas paroles.		Grupas darbs.

			Ievēro pamatprincipus drošam darbam ar internetu.			<p>paroļu izveides principiem.</p> <p>Izglītojamie piedāvā dažādas paroļu veidošanas metodes.</p>
		2.3. Kontaktu riski.	Atšķir problemātisku saturu internetā.	Pārvalda riskus internetā.	Individuāls patstāvīgais darbs.	<p>Lai nodrošinātu savu datu un informācijas drošību, izglītojamais iepazīstas ar dažādu sociālo tīklu drošības uzstādījumiem.</p> <p>Skolotājs piedāvā izglītojamajam izveidot savu kontu kādā no sociālajiem tīkliem, pirms tam lūdzot atbildēt uz šādiem jautājumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kādam nolūkam tiek veidots profils? -Kāda informācija tiks publicēta par sevi? -Kam būs piekļuve šai informācijai?

						<p>-Vai man ir pazīstami cilvēki, kuri lasīs šo informāciju?</p> <p>-Vai šī informācija būs pieejama tikai sociālajā tīklā reģistrētajiem cilvēkiem?</p>
		2.4. Satura riski.	Atšķir privātus un publiskos datus.	Izprot personas datu publicēšanas riskus.	Grupas darbs.	<p>Izglītojamais pieslēdzas www.latvija.lv (skolotājs iepriekš lūdzis sagatavot nepieciešamos datus, lai veiktu autorizāciju caur i-banku) un apskata dažādu informāciju par sevi.</p> <p>Izglītojamie grupās diskutē par privātiem un publiskiem datiem, aizpilda darba lapas.</p>
		2.5. Uzvedības drošība.	Ievēro uzvedības noteikumus sociālajos tīklos.	Ievēro datu drošību.	Grupas darbs.	Izglītojamie grupās izpēta datorā esošā interneta pārlūkprogrammu

						saglabātos datus (neļaujiet pārlūkprogrammai atcerēties jūsu ievadīto lietotājvārdu un paroli, izdzēsiet pārlūkošanas ierakstus un neatstājiet datorā lejupielādētos un pārvaldītos dokumentus).
		2.6. Privātums.	Nodrošina savas informācijas privātumu.	Izprot privātas informācijas izpaušanas riskus.	Individuāls patstāvīgais darbs.	Izglītojamaissavos sociālajos kontos izpēta privātuma iestatījumus un nepieciešamības gadījumā maina tos.
3. Spēj: radīt virtuālo tēlu, līdzdarboties uzņēmuma virtuālā tēla veidošanā.	3.Digitalā identitāte. (15%)	3.1.Digitalais pilsonis.	Izprot informācijas tehnoloģiju lietojumu.	Izmanto informācijas tehnoloģijas informācijas meklēšanai un saziņai.	Individuāls patstāvīgais darbs.	Izglītojamie individuāli raksturo sevi kā digitālo pilsoni.
					Grupās darbs.	Izglītojamie grupās novērtē un nosaka Latvijā populāras personas “digitālo

<p>Zina: virtuālā tēla veidošanas pamatprincipus.</p> <p>Izprot: virtuālā tēla veidošanas nepieciešamību.</p>						nospiedumu” internetā.
					Diskusija	Izglītojamie grupās veido domu karti, kurā attēlo, kā mazināt riskus un apdraudējumus, kas viņus var skart interneta vidē.
	3.2.Digitālais līdzradītājs.	Izprot virtuālā tēla īstermiņa un ilgtermiņa ietekmi.	Izmanto mākoni, sazinoties ar kolēģiem, valsts iestādēm u.c.	Individuāls patstāvīgais darbs.	Izglītojamais individuāli izveido savu digitālo portfolio.	Iepriekš izstrādāto digitālo portfolio vizualizē, izmantojot kādu no infografikas rīkiem.
	3.3.Digitālais uzņēmējs.	Izprot uzņēmuma nepieciešamību atrasties digitālajā vidē.	Veido uzņēmuma digitālo identitāti.	Projekta darbs.	Izglītojamie individuāli izveido uzņēmuma (vai skolotāja dota uzdevuma) digitālo identitāti kādā no sociālajiem tīkliem un	

						<p>apraksta 4 soļus līdz identitātei:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Misija, -Mērķauditorija, -Nosaukums, -Identitāte.
					Grupās darbs	Izglītojamie grupās analizē un izvērtē uzņēmuma digitālās identitātes veidošanā radušās grūtības.
					Diskusija	Izglītojamie grupās pārrunā priekšrocības un trūkumus uzņēmumiem ar un bez digitālās identitātes. Grupās izstrādā vadlīnijas uzņēmuma digitālās identitātes veidošanai.
4. Spēj: izmantot digitālās tehnoloģijas saziņai.	4. Sadarbība digitālajā vidē. (15%)	4.1. Dalība kopienās.	Izprot digitālo kopienu nepieciešamību.	Iesaistās digitālajās kopienās.	Individuāls patstāvīgais darbs.	Izglītojamais individuāli piesakās izmantot Microsoft Office 365 https://products.office .

Ar Eiropas Savienības
Erasmus+ Programmas
atbalstu

Izglītības un zinātnes ministrija

<p>Zina: dažādu digitālo kopienu pieejamību.</p> <p>Izprot: tehnoloģiju līdzsvarotu izmantošanu.</p>						<p>com/lv-lv/try (bez maksas pieejams 1 mēnesi), lai varētu apmainīties ar informāciju grupās un darba kolēģu starpā.</p>
	4.2. Sadarbība tiešsaistē.	Izmanto saziņas līdzekļus.	Izmanto tiešsaistes platformas.	Individuāls patstāvīgais darbs.	<p>Izglītojamais reģistrējās kādā no platformām (piemēram, Google Drive, OneDrive u.c.), izstrādā un noformē dokumentu pēc skolotāja dotās tēmas (ar vienu dokumentu vienlaikus var strādāt vairāki cilvēki).</p> <p>Izmantojot tiešsaistes sadarbības rīku prasmju barometru (http://dev.ecdl.lt/project/online4edu/index.php?lang=lv), pārbauda savas zināšanas. Izzina un sniedz priekšlikumus savu</p>	

						prasmju pilnveidošanai.
		4.3. Komunicēšana tiešsaistē.	Izzina dažādas tiešsaistes sadarbības platformas.	Izvēlas konkrētai situācijai visatbilstošāko tiešsaistes sadarbības rīku.	Prezentācija.	Sagatavot 3-5 minūšu prezentāciju par kādu no tiešsaistes sadarbības rīkiem, pamatojot, kāpēc tieši šis ir vislabākais, un iepazīties ar papildu literatūru.
5. Spēj: plānot un strukturēt digitālajā vidē ievietojamo informāciju, veidojot pozitīvu saskarsmi. Zina: tīkla etiķetes izmantošanu. Izprot: digitālajā vidē ievietotās informācijas nozīmību.	5. Digitālā emocionālā inteliģence. (http://smartboard.lv/zinas/astonas-digitalas-prasmes-kas-jamaca-berniem/) (10%)	5.1. Sociālā un emocionālā izpratne.	Izmanto viegli uztveramu informāciju.	Plāno un strukturē savu vēstījumu.	Darbs ar tekstu.	Izglītojamaais iepazīstas un analizē dažādus rakstus internetā un izpēta tiem pievienotus komentārus. Darba lapā aizpilda informāciju par komentāriem: -Vai ir strukturēts vēstījums? -Vai vēstījums ir viegli uztverams lasītājam?

						<p>-Vai autors veiksmīgi veido kontaktu ar auditoriju?</p> <p>-Vai komentārs ir argumentēts un pārliecinošs?</p>
		5.2. Emocionālā pašregulācija.	Saprot emocionālu tekstu lietošanas riskus.	Ievēro un izmanto tīkla etiķetes vadlīnijas.	Individuāls patstāvīgais darbs.	<p>Izglītojamais individuāli pēta tīkla etiķetes pamatnosacījumus.</p> <p>Izglītojamie grupās izstrādā tīkla etiķetes vadlīnijas un prezentē pārējiem.</p>
					Problēmu risināšana.	<p>Skolotājs izglītojamajiem izdala dažādus situāciju aprakstus, piemēram:</p> <p>diskusija par e-pasta vēstulēm bez tematiem un norādītiem adresātiem.</p> <p>Izglītojamie veic situācijas analīzi.</p> <p>Iegūto informāciju</p>

Ar Eiropas Savienības
Erasmus+ Programmas
atbalstu

Izglītības un zinātnes ministrija

						apkopo secinājumos un ieteikumos.
		5.3. Tīkla etiķete.	Izprot citu cilvēku emocijas.	Spēj emocionāli iejusties otrā cilvēkā.	Grupas darbs.	Izglītojamie grupās analizē skolotāja piedāvātās situācijas, katrs zemāk pievieno savus komentārus (skolotājs katram ir piešķīris lomu), ievērojot tīkla etiķeti.
Noslēguma pārbaudījums (10%)						

Ar Eiropas Savienības
Erasmus+ Programmas
atbalstu

Izglītības un zinātnes ministrija

Pārbaudes darbi

1. Ievadvērtēšana

Pārrunu laikā moduļa interesentiem dod iespēju izvērtēt savu digitālo pilsonību, atbildot uz dažiem jautājumiem:

1. Kā es vērtēju savu digitālo pilsonību?
2. Kur es vēlos izmantot savas digitālās zināšanas?
3. Kāds ir mans izaicinājums digitālo prasmju izmantošanā?

2. Noslēguma pārbaudes darbs (saturs, vērtēšanas kritēriji)

2.1. Noslēguma pārbaudes darba apraksts:

Iegūt pilsonību digitālajā pasaulē var divējādi – piedzimstot tajā vai arī naturalizējoties, apgūstot nepieciešamās prasmes un lietojot tās ikdienā.

Digitālā vide ir atvērta jebkura vecuma cilvēkam, kurš ir gatavs mācīties.

Noslēguma darbā jāveido sava digitālā pēda, pētot, analizējot un strukturējot digitālajā vidē atrodamo informāciju par sevi. Uzveduma mērķis ir nostiprināt izglītojamā iegūtās zināšanas.

Ar Eiropas Savienības
Erasmus+ Programmas
atbalstu

Izglītības un zinātnes ministrija

2.2. Noslēguma pārbaudes darba saturs (uzdevumu skaits, izpildes nosacījumi).

Noslēguma pārbaudes darbā izglītojamais izveido digitālo pēdu:

- Sāk ar informācijas analīzi, lai noskaidrotu iespējamās pārbaudāmos digitālos resursus.
- Izmantojot tekstastrādes lietotni, izveido tabulu, kurā apkopo iegūto informāciju, sadalot to aktīvos un pasīvos:
 - a) aktīvi – informācija, kuru Tu pats vai par Tevi publicē apzināti, piemēram, attēli, bildes, ieraksti sociālajos tīklos;
 - b) pasīvi – informācija, kuru dažādas vietnes un Tavas viedierīces uzkrāj par Tavām darbībām tīmeklī, piemēram, apmeklētās mājaslapas, ierīces IP adrese, fiziskā atrašanās vieta pieslēgšanās brīdī, interneta veikalā skatītās preces u.c.
- Izmantojot izklājlapu lietotni, izveido pārskatu par dažādu vietņu statistiskajiem datiem (mana profila skatījumu skaits, sekotāju skaits, satura statistika, galeriju statistika utml.).
- Infografikas veidā vizualizē savu digitālo pēdu.
- Izveido prezentāciju un demonstrē to.

2.3. Noslēguma pārbaudes darba vērtēšanas kritēriji.

Izstrādāto digitālo pēdu vērtē 10 ballu vērtēšanas skalā, katru komponenti (uzdevumu) iespējams novērtēt atsevišķi, organizējot ar atbilstošiem metodiskajiem paņēmieniem un mācību organizācijas formām, kādas izmantotas modulī.